

Republica Moldova
Curtea Supremă de Justiţie

ÎNCHEIERE

14 august 2013

mun. Chişinău

Colegiul civil, comercial şi de contencios administrativ
al Curţii Supreme de Justiţie

în componenţa:

Preşedintele şedinţei, judecătorul

Iulia Sîrcu

Judecători:

Valentina Clevadî, Tamara Chişca-Doneva,
Ion Corolevschi, Iuliana Oprea

examinînd cererea de revizuire înaintată de Zaporosenco Ion, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a lui Zaporosenco Serghei către Zaporosenco Ion, ÎPL „Poiana Nouă”, Primăria s. Pîrîta şi Consiliul local Pîrîta privind declararea nulităţii absolute a actului juridic şi înlăturarea impedimentelor în realizarea dreptului de posesiune şi folosinţă a terenului,
împotriva deciziei Curţii Supreme de Justiţie din 06 martie 2013,

C O N S T A T Ă :

La 11.07.2011, Zaporosenco Serghei a înaintat cerere de chemare în judecată către Zaporosenco Ion, ÎPL „Poiana Nouă”, Primăria s.Pîrîta şi Consiliul local Pîrîta, r-l Dubăsari privind declararea nulităţii absolute a actului juridic şi înlăturarea impedimentelor în realizarea dreptului de posesiune şi folosinţă a terenului.

În motivarea cererii reclamantul a invocat, că conform hotărîrii generale a ÎPL „Poiana Nouă” din luna februarie 1988, el a fost admis ca membru al tovărăşiei date, fiindu-i repartizat în posesie şi folosinţă lotul pomicol cu nr.143, nr.cadastral 3842112.245, cu o suprafaţă de 0,0758 ha. De lotul respectiv el s-a folosit o perioadă îndelungată de timp, gestionîndu-l ca un proprietar al bunului, efectuînd lucrările care au fost necesare reieşind din destinaţia agricolă a lui. Mai mult ca atît, a achitat toate plăţile necesare pe contul ÎPL „Poiana Nouă”, ca membru al întovărăşirii cu drepturi depline.

Posesorul lotului vecin cu nr.142 din ÎPL „Poiana Nouă”, din momentul acordării şi pînă în prezent, este pîrîtul Zaporosenco Ion, care îi este frate. Ulterior a ajuns la un acord cu fratele lui, Zaporosenco Ion şi i-a permis ultimului să se folosească de lotul pomicol cu nr.143, prelucrîndu-l din punct de vedere agricol şi adunînd roadă de pe acest teren.

În luna mai 2011 el i-a spus lui Zaporosenco Ion să înceteze să folosească lotul pomicol nr.143, deoarece intenţionează să se folosească el de acesta în

continuare. Pîrîtul Zaporosenco Ion a refuzat să înceteze să folosească acest lot, interzicîndu-i accesul pe acest teritoriu și spunîndu-i că conform unor acte el este deja posesorul lotului nr.143 a ÎPL „Poiana Nouă”. Făcînd cunoștință cu extrasul din Registrul bunului imobil cu nr.cadastral 3842112.245, a depistat că lotul pomicol nr.143 a ÎPL „Poiana Nouă” se află în folosință și posesia lui Zaporosenco Ion, în baza deciziei Consiliului sătesc Pîrîta, r-l Dubăsari nr.8/7 din 29.10.2007.

Consideră că ÎPL „Poiana Nouă” și Consiliul sătesc Pîrîta ilegal au transmis dreptul de posesiune și folosință pîrîtului Zaporosenco Ion asupra lotului în litigiu, încălcînd grav drepturile lui, atunci cînd el nu a renunțat expres la stăpînirea bunului de fapt.

Prin hotărîrea Judecătoriei Dubăsari din 25 iulie 2012, cererea de chemare în judecată a fost admisă integral, fiind declarată parțial nulă decizia Consiliului sătesc Pîrîta, r-l Dubăsari nr. 8/7 din 29.10.2007 pct. 2 și 3 în partea recunoașterii dreptului de folosință a lui Zaporosenco Ion asupra lotului nr. 143, situat pe teritoriul ÎPL „Poiana Nouă”, nr. cadastral 3842112.245 și a aprobării listei posesorilor loturilor pomicole în partea identificării lui Zaporosenco Ivan ca posesor al lotului nr. 143 cu nr. cadastral 3842112.245; s-a dispus obligarea lui Zaporosenco Ion de a nu crea impedimente lui Zaporosenco Serghei la realizarea dreptului de posesie și folosință de lotul de pămînt nr.143, cu suprafață de 0,0758 ha, nr.cadastral 3842112.245 situat pe teritoriul ÎPL „Poiana Nouă”, s. Pîrîta, r-l Dubăsari; s-a dispus încasarea de la Zaporosenco Ion în beneficiul lui Zaporosenco Serghei întru recuperarea cheltuielilor de judecată legate de plata taxei de stat – 150 lei, corespondența poștală – 155 lei, eliberarea actelor cadastrale – 61 lei și cheltuielile de transport – 3 118 lei.

La 06.09.2012 Zaporosenco Ion a declarat apel împotriva hotărîrii primei instanțe, solicitînd admiterea apelului, casarea hotărîrii Judecătoriei Dubăsari din 25.07.2012 și emiterea unei noi hotărîri de respingere a acțiunii ca neîntemeiată și tardivă.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 23 octombrie 2012 a fost respins apelul declarat de Zaporosenco Ion și a menținut hotărîrea Judecătoriei Dubăsari din 25.07.2012.

Considerînd ilegală decizia instanței de apel, la 29.11.2012, Zaporosenco Ion a contestat-o cu recurs, solicitînd admiterea recursului, casarea deciziei Curții de Apel Chișinău din 23 octombrie 2012 și a hotărîrii Judecătoriei Dubăsari din 25.07.2012 și emiterea unei noi hotărîri de respingere a acțiunii ca neîntemeiată și tardivă.

Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 06 martie 2013, a fost respins recursul declarat de Zaporosenco Ion și menținută decizia Curții de Apel Chișinău din 23 octombrie 2012.

La 17.04.2013 Zaporosenco Ion a înaintat cerere de revizuire a deciziei Curții Supreme de Justiție din 06 martie 2013, solicitînd admiterea acesteia, casarea deciziei revizuite și a deciziei Curții de Apel Chișinău din 23 octombrie 2012 și remiterea cauzei la rejudecare în instanța de apel.

În susținerea cererii de revizuire, revizuentul a invocat temeiul prevăzut la art. 449 lit. b) CPC.

Astfel, Zaporosenco Ion a indicat că, în prezenta cauză, interesele sale au fost apărute de către avocatul Nicolae Ciolacu, căruia i-a transmis toate actele necesare, însă, după studierea materialelor cauzei la 11.03.2013, a constatat că

instanțelor nu le-au fost prezentate un șir de acte care atestă dreptul său de proprietate asupra lotului litigios.

Mai indică că, prin depunerea obiecțiilor la procesul-verbal al ședinței de judecată din 23.10.2012, se confirmă întreprinderea tuturor măsurilor pentru a afla circumstanțele și faptele esențiale în timpul judecării anterioare a pricinii.

Examinînd motivele invocate de revizuent, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ ajunge la concluzia că cererea depusă urmează să fie respinsă ca inadmisibilă, pornind de la următoarele.

În conformitate cu lit. a) alin. (1) art. 453 CPC al RM, după ce examinează cererea de revizuire, instanța poate emite încheierea de respingere a cererii de revizuire ca fiind inadmisibilă.

Revizuirea este posibilă doar în cazurile în care sunt invocate și sunt probate circumstanțe, fapte ori evenimente, prevăzute de lege ca temeiuri, care sunt esențiale pentru relațiile în litigiu și de natură să influențeze soluția adoptată.

Drept temeiuri pentru revizuirea unei hotărîri irevocabile, de către legislator sunt definite cele conținute în art. 449 CPC și ele sunt indicate exhaustiv.

Din textul cererii de revizuire, înaintate la 17.04.2013, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ constată că revizuentul solicită revizuirea deciziei Curții Supreme de Justiție din 06.03.2013 și temei de revizuire invocă lit. b) art. 449 CPC.

Astfel, potrivit normei invocate, revizuirea se declară în cazul în care au devenit cunoscute unele circumstanțe sau fapte esențiale ale pricinii care nu au fost și nu au putut fi cunoscute revizuientului, dacă acesta dovedește că a întreprins toate măsurile pentru a afla circumstanțele și faptele esențiale în timpul judecării anterioare a pricinii.

Colegiul reține că, pentru a redeschide procesul pe temeiul prevăzut de art. 449 lit. b) CPC, este important ca circumstanțele sau faptele date, existente obiectiv pînă la data pronunțării hotărîrii, să fie confirmate în fața instanței prin prezentarea unor probe concludente.

Legea, art. 449 lit. b) CPC, vorbește despre circumstanțe (fapte) necunoscute anterior petiționarului, dar întrucît examinarea fondului cauzei prezumă că instanța a constatat și elucidat pe deplin toate circumstanțele care au importanță pentru soluționarea pricinii, este evident că o condiție esențială pentru admiterea revizuirii este că și instanței nu i-au fost și nu au putut fi cunoscute aceste circumstanțe (fapte). Pentru acest motiv de revizuire esențial este ca revizuientul să probeze că nu a știut anterior pronunțării hotărîrii a cărei revizuire se cere despre aceste circumstanțe sau fapte și că nu a avut posibilitatea de a le cunoaște, în caz contrar ele nu pot servi ca temei de revizuire. Mai mult, revizuentul trebuie să demonstreze că a întreprins toate măsurile pentru a afla circumstanțele și faptele esențiale în timpul judecării anterioare a pricinii.

Astfel, ca o condiție esențială de redeschidere a procesului pe acest temei este ca circumstanțele (faptele) să fi existat obiectiv pînă la data pronunțării hotărîrii, ele urmînd a fi diferențiate de faptele noi apărute după pronunțarea hotărîrii. Faptele noi apărute după darea hotărîrii pot servi temei de adresare cu o nouă acțiune în judecată, dar nu ca temei de revizuire.

Circumstanțele sau faptele prezentate ca temei de revizuire trebuie să influențeze esențial soluția dată inițial de instanță, în sensul că nu orice circumstanțe sau fapte necunoscute anterior pot servi temei de revizuire, ci doar atunci cînd sînt determinante pentru judecarea justă a cauzei, or aceste noi

circumstanțe conduc după sine la apariția, modificarea sau încetarea raporturilor juridice dintre părțile în litigiu și deci sunt determinante pentru judecarea justă a cauzei.

În același timp, revizuentul trebuie să probeze că a întreprins toate măsurile pentru a afla circumstanțele și faptele esențiale în timpul judecării anterioare a pricinii. Or, lipsa acestui suport probatoriu, ca element obligator al temeiului prevăzut la art. 449 lit. b) CPC, decade sau lipsește revizuentul de posibilitatea invocării unui atare temei.

La caz, revizuentul nu a probat nici într-un fel prezența acestui temei de revizuire.

Mai mult ca atât, înscrisurile prezentate de revizuent nu cad sub incidența normei de drept menționate supra.

Or, informația conținută în aceste înscrisuri a fost cunoscută instanței de recurs la momentul emiterii deciziei revizuite, deoarece, o parte din înscrisurile prezentate au fost anexate la materialele cauzei (f.d. 170-171, 206-208).

Cît privește înscrisurile prezentate de Zaporosenco Ion de la organul cadastral, Colegiul conchide că nu se încadrează sub aria lit. b) art. 449 CPC, deoarece au fost eliberate după adoptarea deciziei revizuite, iar revizuentul nu a probat că a adresat anterior careva demersuri în vederea obținerii acestor înscrisuri.

Totodată, instanța de revizuire apreciază critic afirmația revizuentului cum că din vina reprezentantului său, instanței nu i-au fost prezentate mai multe acte. Or, această circumstanță nu justifică temeinicia înaintării revizuirii anume în baza aflării circumstanțelor noi.

Referitor la întreprinderea măsurilor de aflare a împrejurărilor și faptelor noi în timpul judecării anterioare a pricinii, invocate de revizuent prin depunerea obiecțiilor la procesul-verbal, Colegiul le apreciază critic. Or, acțiunile în cauză au avut loc pînă la adoptarea deciziei revizuite și, prin urmare, instanța de recurs a cunoscut aceste împrejurări. Mai mult, lipsa de consistență a acestei afirmații se dovedește și prin faptul că, în urma înaintării obiecțiilor, nu au fost obținute înscrisurile prezentate de revizuent.

În același timp, instanța de revizuire mai reține că, Zaporosenco Ion a prezentat două Titluri de autentificare a dreptului deținătorului de teren, doar că ambele conțin înscrisuri nedescifrabile prin aplicarea unui sigiliu cu inscripția „stins” asupra altui sigiliu al organului cadastral, însă data aplicării, cît și conținutul sigiliului peste care a fost aplicat, nu sunt vizibile.

Prin urmare, înscrisurile prezentate de revizuent nu pot influența soluția adoptată, or, circumstanțele prezentate ca temei de revizuire trebuie să influențeze esențial soluția dată inițial de instanță, în sensul că nu orice circumstanțe pot servi temei de revizuire, ci doar atunci cînd sînt determinante pentru judecarea justă a cauzei.

Astfel, Colegiul constată că revizuentul nu a prezentat alte înscrisuri care să corespundă caracteristicilor cerute de norma de drept indicată, contrar afirmației din cererea de revizuire.

În consecință, sub aspectul analizat, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ conchide că circumstanțele invocate de revizuent drept temei de revizuire, nu se încadrează în cele exhaustiv prevăzute la art. 449 CPC.

Prin cererea – obiectul prezentei ședințe revizuentul nu a prezentat nici unul din temeiurile conținute în norma indicată.

Colegiul reiterează că, posibilitatea reinițierii procesului de judecată urmează să fie examinată în lumina Preambulului Convenției, care declară preeminența dreptului o parte a moștenirii comune a Statelor Contractante. Unul din aspectele fundamentale ale preeminenței dreptului este principiul securității raporturilor juridice, care cere, printre altele, ca atunci când instanțele judecătorești dau o apreciere finală unei chestiuni, constatarea lor să nu mai poată fi pusă în discuție (*Brumărescu v. Romania, Roșca v. Moldova*).

Securitatea raporturilor juridice presupune respectarea principiului *res judicata* (ibid., § 62), adică principiul caracterului irevocabil al hotărârilor judecătorești. Acest principiu cere ca nici o parte să nu aibă dreptul să solicite revizuirea unei hotărâri irevocabile și obligatorii, doar cu scopul de a obține o reexaminare și o nouă determinare a cauzei. Revizuirea nu trebuie considerată un apel camuflat, iar simpla existență a două opinii diferite cu privire la aceeași chestiune nu este un temei de reexaminare. O derogare de la acest principiu este justificată doar atunci când este necesară, datorită unor circumstanțe esențiale și convingătoare (*Roșca v. Moldova*, citată mai sus, § 25, *Popov nr. 2 vs. Moldova*). Din considerentele menționate Colegiu consideră că prezenta cerere de revizuire nu poate fi admisă.

Astfel, Colegiul conchide că cererea de revizuire urmează a fi respinsă ca inadmisibilă, or retractarea neîntemeiată a unei hotărâri judecătorești irevocabile produce efecte grave pentru părți, întrucât se încalcă principiul stabilității raporturilor juridice, fiindcă unul dintre elementele fundamentale ale preeminenței dreptului este principiul stabilității raporturilor juridice, care înseamnă, între altele, că soluția definitivă a oricărui litigiu nu trebuie rediscutată fără motive legale. De aceea, legea (art. 449 CPC) admite revizuirea numai în cazuri strict determinate.

În baza celor expuse și în conformitate cu art. 449, 451-453 din Codul de procedură civilă al RM, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ,

DISPUNE:

Se respinge ca fiind inadmisibilă cererea de revizuire declarată de Zaporosenco Ion împotriva deciziei Curții Supreme de Justiție din 06 martie 2013, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a lui Zaporosenco Serghei către Zaporosenco Ion, ÎPL „Poiana Nouă”, Primăria s. Pîrîta și Consiliul local Pîrîta privind declararea nulității absolute a actului juridic și înlăturarea impedimentelor în realizarea dreptului de posesiune și folosință a terenului.

Încheierea nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele ședinței,
Judecătorul

Iulia Sîrcu

Judecătorii

Tamara Chișca-Doneva

Ion Corolevski

Valentina Clevadi

Iuliana Oprea